

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Педагогічний факультет
Кафедра початкової та дошкільної освіти

ПРИТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Михальченко Н. В.

30 березня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З СУСПІЛЬНИМ ДОВКІЛЛЯМ

Ступінь бакалавр

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма: Дошкільна освіта

2023 – 2024 навчальний рік

Розробник: кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової та дошкільної освіти Тесленко Світлана Олегівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної освіти

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри (Якименко С. І.)
«29» серпня 2023 р.

Анотація

Ознайомлення дітей дошкільного віку з довкіллям – Навчальна дисципліна «Ознайомлення дітей із суспільним довкіллям» спрямована на ознайомлення студентів із теоретичними й методичними засадами ознайомлення дітей із суспільним довкіллям; на вивчення закономірностей: засвоєння дитиною узагальнених цілісних емпіричних уявлень та системи знань щодо довкілля (природне, предметне, соціальне) і місце в ньому людини; специфіки педагогічної діяльності, спрямованої на формування у дітей потреби пізнати довкілля. У процесі вивчення навчального курсу студенти ознайомлюються зокрема з поняттями: «довкілля», «природне довкілля», «соціальне довкілля», «соціальна дійсність», «середовище», «розвивальне середовище», «соціальна ситуація розвитку», «соціалізація дитини», «мікрофактори», «мезофактори», «макрофактори», «цілісна картина світу», «пізнавальна діяльність».

Ключові слова: ознайомлення з довкіллям, середовище, довкілля, досліди, природа, праця, традиції, родина, методика, принципи.

Summary

The discipline "Introduction of children to the social environment" is aimed at acquainting students with the theoretical and methodological principles of acquainting children with the social environment; to study the laws: the child's assimilation of generalized whole empirical ideas and systems of knowledge about the environment (natural, material, social) and the place of man in it; specifics of pedagogical activities aimed at forming children's need to learn about the environment. In the process of studying the course students get acquainted in particular with the concepts: "environment", "natural environment", "social environment", "social reality", "environment", "developmental environment", "social situation of development", "child socialization", "Microfactors", "mesofactors", "macrofactors", "holistic picture of the world", "cognitive activity".

Key words: acquaintance with the environment, environment, environment, experiments, nature, work, traditions, family, methods, principles.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	012 Дошкільна освіта	Рік підготовки: 3-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр 6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Ступінь бакалавра	Лекції 24
		Практичні, семінарські 36
		Лабораторні -
		Самостійна робота 60
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 120 год.: 60 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (50% ~ 50%).

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	012 Дошкільна освіта	Рік підготовки: 3-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр 6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,1	Ступінь акалавра	Лекції 8
		Практичні, семінарські 10
		Лабораторні -
		Самостійна робота 102
		Вид контролю: залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для заочної форми навчання – 102 год.: 18 год. – аудиторні заняття, 102 год. – самостійна робота (15% ~ 85%).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є: уточнити, систематизувати та поглибити знання, уміння, навички студентів з організації роботи з ознайомлення дошкільників із суспільним довкіллям.

Завданнями є:

- формування узагальнених цілісних емпіричних уявлень та системи знань про живу і неживу природу, причинні взаємозв'язки і взаємозалежності в природі;
- дати поняття про природне довкілля як цілісний організм, в якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, предмети в їх багатоманітності, єдності, русі, мінливості;
- прищепити практичні вміння діяти у природному, предметному і соціальному довкіллі;
- сформувати систему знань про суспільство, Україну, її історичні витоки, духовну спадщину українського народу, його символи, обереги, традиції, звичаї, культуру; взаємозв'язок культур у багатонаціональній державі;
- сформувати теоретичне підґрунтя для подальшого інтелектуального розвитку дитини в початковій школі.
- ознайомлення майбутніх педагогів із вітчизняною та зарубіжними системами освіти та тенденціями їх розвитку.

Передумови для вивчення дисципліни: педагогіка загальна, педагогіка дошкільна, психологія загальна, психологія дитяча, фахові методики.

Програмні результати навчання:

ПР-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку

ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний освітній простір закладу дошкільної освіти.

ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

Інтегральна компетентність (ІНК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

I. Загальнопредметні:

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

II. Спеціальні (фахові).

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям

Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям

Тема 3. Ознайомлення дітей з явищами суспільного життя як основа розвитку ігрової діяльності

Тема 4. Форми, засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям

Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу

Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям

Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям

Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів

Тема 9. Основи громадянського виховання як складова формування соціальної компетенції

Тема 10. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільною дійсністю

Тема 11. Дитинство як педагогічна категорія.

Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя.

Тема 13. Спільна робота закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям

Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям

Предмет і завдання методики ознайомлення дітей з довкіллям. Методологічні, психологічні, природничі, лінгводидактичні засади методики ознайомлення з довкіллям. Провідні принципи ознайомлення дітей з явищами оточуючого світу: тематичне об'єднання, інформативне та емоційне насичення навчального матеріалу; тісний взаємозв'язок з розвитком рідного мовлення і логічного мислення; активна пізнавальна діяльність; відповідність сучасності; врахування культурно-етнографічних особливостей краю; поєднання пізнавальних і виховних завдань (у т.ч. виховання основ економічної і екологічної культури). Сучасні наукові дослідження актуальних проблем ознайомлення дошкільників з довкіллям. Методи наукового дослідження процесу ознайомлення з довкіллям у закладі дошкільної освіти.

Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям

Вплив навколишнього рідномовного середовища на розвиток особистості дитини. Компонентний аналіз змістового матеріалу для ознайомлення з оточуючим: конкретний пізнавальний матеріал, дидактичні ігри різних видів, художні тексти пізнавального змісту. Науково-методичні вимоги до використання навчального матеріалу (обсяг: кількісна і якісна характеристика, система подачі, введення у пізнавально-комунікативну діяльність, унаочнення).

Базовий компонент дошкільної освіти та його характеристика. Характеристика відповідних розділів варіативних програм виховання дітей у дошкільних закладах: назви розділів, завдання, обсяг і зміст матеріалу, система його подачі в різних вікових групах на заняттях та в повсякденному житті. Результати навчально-виховної роботи в різних вікових групах.

Тема 3. Ознайомлення дітей з явищами суспільного життя як основа розвитку ігрової діяльності

Видатні педагоги про гру як засіб соціального виховання (А. Валлон, Е. Еріксон, Я. –А. Коменський, Б. Грінченко, М. Монтессорі, С. Руссова, Є. Тихеева, В. Штерн). Класифікація ігор соціального спрямування. Іграшка як частина предметного довкілля. Значення іграшки у розвитку дитини, її освітня і виховна цінність. Іграшка, як показник соціально-морального розвитку суспільства. Розвиток ігрової творчості, збагачення розширення мотивів вибору гри з віком дітей. Ігри-стратегії: підготовка до проведення, етапи, методика. Характерні особливості, етапи розвитку будівельно-конструктивних ігор, педагогічне керівництво розвитком цих ігор.

Дидактична гра як вид ігрової діяльності її місце в ознайомленні дітей дошкільного віку з суспільним довкіллям. Сенсорний розвиток, формування пізнавальних інтересів, виховання розумової активності, кмітливості, взаємин дітей у дидактичній грі. Зміст, структура, види дидактичних ігор і методика педагогічного керівництва ними у різних вікових групах.

Виховання моральних якостей у дидактичній грі, індивідуальний підхід до дітей. Компетентність дитини в ігровій діяльності.

Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля

Тема 4. Форми, засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям

Характеристика засобів ознайомлення дітей з довкіллям. Характеристика предметного, соціального, мовленнєвого середовища. Картина як ефективний засіб

ознайомлення з довкіллям. Сучасні підходи до таксономії навчально-розвивальних занять з дітьми. Гра-стратегія – інтерактивна форма навчання дошкільників.

Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу

методів і прийомів ознайомлення дітей із предметним довкіллям. Методи безпосереднього та опосередкованого ознайомлення з явищами довкілля. Карти розумових дій. Методика роботи коректурними картками (за Н. Гавриш). Особливості ознайомлення дітей з художніми картинами. Організація спостережень дітей у предметному довкіллі. Екскурсії-огляди, розглядання предметів і бесіда про них, екскурсії за межі дошкільного закладу. Вимоги до проведення екскурсій для дітей дошкільного віку.

Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям

Особливості ознайомлення дітей з суспільним довкіллям в різних вікових групах. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з об'єктами суспільного життя. Роль спостережень у формуванні реалістичних уявлень і понять дітей про оточуючий світ.

Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку

Класифікація занять для ознайомлення з довкіллям. Сучасний стан дослідження проблеми. Методика проведення занять для ознайомлення дітей з предметами та явищами, уточнення та закріплення знань про навколишнє: тематика, завдання, структура заняття. Провідні методи навчання в різних вікових групах.

Методика формування навичок узагальнення, класифікації для засвоєння понять про загальні та суттєві ознаки дійсності. Вимоги до занять: правильний добір дидактичного матеріалу; ознайомлення дітей з порядком проведення зіставлення; послідовність у системі запитань для порівняння предметів; максимальна мовленнєва активність дітей. Структура занять для ознайомлення з родовими, видовими поняттями. Система дидактичних ігор і вправ для формування навичок класифікації: а) у практичній діяльності; б) у мовному плані; в) у формі розумових дій.

Роль занять з ознайомлення з навколишнім у розвитку сенсорної і мовленнєвої культури дошкільника.

Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів

Класифікація занять з ознайомлення дітей з якостями та властивостями предметів: 1) ознайомлення дітей з предметами та явищами, введення у словник дітей нових слів; уточнення і закріплення знань про довкілля, активізація й уточнення словника (спостереження, екскурсії, картини, бесіди тощо); 2) ознайомлення дітей з якостями й властивостями предметів, збагачення й уточнення словника; зіставлення, порівняння якостей, властивостей, ознак предметів та розвиток мислення (дидактичні ігри, вправи, практична діяльність); 3) заняття на формування узагальнень і понять.

Методика проведення занять для ознайомлення з якостями та властивостями предметів, порівняння, зіставлення їх якостей і ознак. Завдання, зміст, структура заняття, добір дидактичного матеріалу. Етапи ознайомлення дітей з якостями та властивостями матеріалів: перетворення матеріалу в конкретні речі; формування системи знань про ознаки різних матеріалів; засвоєння способів обстеження предметів.

Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі

Тема 9. Основи громадянського виховання як складова формування соціальної компетенції

Ознайомлення дітей з моральними категоріями. Вікові особливості ознайомлення дітей з моральними категоріями. Виховання любові до матері. Ознайомлення дітей з краєм і Батьківщиною. Специфіка образних уявлень дошкільників про рідний край. Ознайомлення дітей з національними символами України. Підготовка та методика проведення морально-етичних бесід. Формування інформаційної культури дошкільників. Інформаційно- комунікативні технології в дошкільній освіті. Ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки у різних вікових групах. Ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху.

Тема 10. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільною дійсністю

Праця як складова побутової діяльності дитини. Роль праці в налагодження взаємостосунків в колективі. Ознайомлення дітей дошкільного віку з працею дорослих. Методика ознайомлення дітей з професіями. Формування в дітей основ економічної культури. Умови необхідні для формування економічної спрямованості у дошкільників. Праця як складова економічної освіти. Проективні технології в організації ознайомлення дітей з суспільним довкіллям. Психолого-педагогічне проектування (за Т. Піроженко). Умови та вимоги що до використання методу проектів.

Тема 11. Дитинство як педагогічна категорія.

Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки. Багатовекторність соціуму у свідомості дітей. Принципи взаємовідносин дітей і дорослих у сучасному освітньому просторі. Стосунки з однолітками як чинник формування уявлень про соціальний і предметний світ.

Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя.

Змістове наповнення тематичного блоку «предмети і явища суспільного життя» для дітей дошкільного віку: сім'я, родина, праця дорослих, люди праці; Батьківщина, рідний край; суспільні явища і свята.

Виховання основ економічної і екологічної культури дітей впродовж ознайомлення з довкіллям.

Завдання і зміст ознайомлення дітей з рідним краєм, Батьківщиною. Врахування культурно-етнографічних особливостей і принципу відповідності сучасності у роботі з дітьми. Методика ознайомлення дітей з Батьківщиною, державними символами (герб, прапор, гімн), рідним містом (селом), родиною. Система методів і прийомів для ознайомлення, закріплення, узагальнення, систематизації знань про суспільні явища життя.

Державні та всенародні свята України, їх вплив на формування національної свідомості найменших громадян. Свята, ранки, вечори, розваги у закладі дошкільної освіти. Методика організації та залучення дітей до святкування у закладі дошкільної освіти: тематика та види роботи, структура занять у різних вікових групах.

Особливості використання народознавчого матеріалу в роботі з ознайомлення з явищами суспільного життя дітей дошкільного віку.

Тема 13 ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї

Тема 14. Спільна робота закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям.

Взаємозв'язок, взаємовплив, взаємодоповнення та взаємозбагачення сімейного і суспільного виховання – провідна умова успішного формування особистості дитини. Спільна робота закладі дошкільної освіти та сім'ї задля встановлення єдності впливу на дитину: форми, види, методи роботи. Мета, завдання, зміст педагогічних контактів з батьками дітей різних вікових груп.

Форми і методи роботи з батьками: індивідуальні, групові, колективні; доручення, домашні завдання; відвідування, бесіди (тематика, мета, умови ведення); консультації (тематика, різновиди, підготовка вихователя, вимоги до проведення); збори батьків (тематика, структура, вимоги до підготовки та проведення). Планування спільної роботи з батьками у закладі дошкільної освіти.

Врахування принципу наступності, перспективності, концентричності у плануванні роботи закладі дошкільної освіти і 1 класу школи. Завдання і зміст ознайомлення з навколишнім у 1 класі школи та в закладі дошкільної освіти: наявність наступності та причини її порушення. Методика ознайомлення з довкіллям у закладі дошкільної освіти і школі: спільне, подібне і особливості у підходах до навчання дітей. Система адаптаційних заходів до навчання у школі. Робота з батьками, діти яких не відвідують заклади дошкільної освіти.

Кредит 4 ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Мета національно-патріотичного навчання, складові національного, патріотичного навчання. Форми, методи, прийоми виховання у дітей національно-патріотичних почуттів у дітей дошкільного віку.

Тема 16 Ознайомлення дітей з національною символікою

Тема 17 Особливості ознайомлення дітей з народними символами нашого народу

Тема 18 Ознайомлення з народними традиціями, святами

3. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						
Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	6	2	2			2
Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	10					10
Тема 3. Ознайомлення дітей з явищами суспільного життя як основа розвитку ігрової діяльності	14					14
Разом	30	2	2			26
Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля						
Тема 4. Форми, засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям	6	2	2			2
Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу	6	2	2			2
Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	6	2	2			2
Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку	6	2	2			2
Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів	6	2	2			2
Разом	30	10	10			10
Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі						
Тема 9. Основи громадянського виховання як складова формування соціальної компетенції.	4					4
Тема 10. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільною дійсністю	4		2			2
Тема 11. Дитинство як педагогічна категорія. Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки	6		2			4
Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя	6	2	4			
Тема 13. Спільна робота закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям	4		2			2

Тема 14 ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї	6	2	4			
Разом	30	4	14			12
Кредит 4 ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ						
Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	8	2	2			4
Тема 16 Ознайомлення дітей з національною символікою	8	2	2			4
Тема 17 Особливості ознайомлення дітей з народними символами нашого народу	8	2	2			4
Тема 18 Ознайомлення з народними традиціями, святами	6	2	4			
	30	8	10			12
Усього годин:	120	24	36			60

**Структура навчальної дисципліни
Заочна форма навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						
Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	6	2				4
Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	10					10
Тема 3. Ознайомлення дітей з явищами суспільного життя як основа розвитку ігрової діяльності	14					14
Разом	30	2				28
Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля						
Тема 4. Форми, засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям	6		2			4
Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу	6	2				4
Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	6		2			4
Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку	6	2				4
Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів	6		2			4
Разом	30	4	6			20
Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі						
Тема 9. Основи громадянського виховання	6					6

як складова формування соціальної компетенції.					
Тема 10. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільною дійсністю	6				6
Тема 11. Дитинство як педагогічна категорія. Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки	6				6
Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя	8	-	2		6
Тема 13. Спільна робота закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям	4				4
Разом	30		2		28
Кредит 4 ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАР ОДНОЇ КУЛЬТУРИ					
Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	8	2			6
Тема 16 Ознайомлення дітей з національною символікою	8				8
Тема 17 Особливості ознайомлення дітей з народними символами нашого народу	8				8
Тема 18 Ознайомлення з народними традиціями, святами	6		2		4
	30	2	2		26
Усього годин:	120	8	10		102

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	
1	Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	2
	Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля	
2	Тема 4. Форми, засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям	2
3	Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу	2
4	Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	2
5	Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку	2
6	Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів	2
	Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі	
7	Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного	2

	ЖИТТЯ	
8	Тема 14 ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї	2
	Кредит 4 ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ	
9	Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	2
10	Тема 16 Ознайомлення дітей з національною символікою	2
11	Тема 17 Особливості ознайомлення дітей з народними символами нашого народу	2
12	Тема 18 Ознайомлення з народними традиціями, святами	2
	Разом	24

**Теми лекційних занять
Заочна форма навчання**

№	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	
1	Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	2
	Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля	
2	Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу	2
3	Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку	2
	Кредит 4 ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ	
4	Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	2
	Усього:	8

8. Теми семінарських занять програмою не передбачено

**9. Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	
1	Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	2
	Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля	
2	Тема 4. Форми, засоби, методи і прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям	2
3	Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу	2
4	Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	2
5	Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку	2

6	Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів	2
Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі		
7	Тема 10. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільною дійсністю	2
8	Тема11. Дитинство як педагогічна категорія. Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки	2
9	Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя	4
	Тема 13. Спільна робота закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям	2
	Тема 14 ЕКОНОМІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ВЗАЄМОДІЇ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА СІМ'Ї	4
Кредит 4ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ		
	Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку.	2
	Тема 16 Ознайомлення дітей з національною символікою	2
	Тема 17 Особливості ознайомлення дітей з народними символами нашого народу	2
	Тема 18 Ознайомлення з народними традиціями, святами	4
Разом		36

Заочна форма навчання

№	Назва теми	Кількість годин
Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля		
1	Тема 4. Форми, засоби, методи і прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям	2
2	Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям	2
3	Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів	2
Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі		
4	Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя	2
	Кредит 4ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ	2
5	Тема 18 Ознайомлення з народними традиціями, святами	
Усього:		10

10. Теми лабораторних занять програмою не передбачено

11. Самостійна робота

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						
Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						2
Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						10
Тема 3. Ознайомлення дітей з явищами суспільного життя як основа розвитку						14

ігрової діяльності						
Разом						26
Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля						
Тема 4. Форми, засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям						2
Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу						2
Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						2
Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку						2
Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів						2
Разом	30	10	10			10
Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі						
Тема 9. Основи громадянського виховання як складова формування соціальної компетенції.						4
Тема 10. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільною дійсністю						2
Тема 11. Дитинство як педагогічна категорія. Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки						4
Тема 13. Спільна робота закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям						2
Разом						12
Кредит 4 ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ						
Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку.						4
Тема 16 Ознайомлення дітей з національною символікою						4
Тема 17 Особливості ознайомлення дітей з народними символами нашого народу						4
						12
Усього годин:						60

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Науково-методичні засади ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						
Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						4
Тема 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						10
Тема 3. Ознайомлення дітей з явищами суспільного життя як основа розвитку ігрової діяльності						14
Разом						28
Кредит 2. Методика формування уявлень дітей про навколишнє суспільне довкілля						
Тема 4. Форми, засоби ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям						4
Тема 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей з предметами та явищами оточуючого світу						4
Тема 6. Методи і прийоми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям						4
Тема 7. Методика проведення занять для ознайомлення із суспільним довкіллям дітей дошкільного віку						4
Тема 8. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів						4
Разом						20
Кредит 3. Діти в соціальному довкіллі						
Тема 9. Основи громадянського виховання як складова формування соціальної компетенції.						6
Тема 10. Праця дорослих як засіб ознайомлення дітей дошкільного віку з суспільною дійсністю						6
Тема 11. Дитинство як педагогічна категорія. Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки						6
Тема 12. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя						6
Тема 13. Спільна робота закладу дошкільної освіти, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям						4
Разом						28
Кредит 4 ВИХОВАННЯ ЛЮБОВІ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ПРИЛУЧЕННЯ ДО НАР ОДНОЇ КУЛЬТУРИ						
Тема 15 Поняття, завдання та напрями патріотичного виховання дітей дошкільного віку.						6
Тема 16 Ознайомлення дітей з національною символікою						8
Тема 17 Особливості ознайомлення						8

дітей з народними символами нашого народу						
Тема 18 Ознайомлення з народними традиціями, святами						4
						26
Усього годин:						102

12. Індивідуальне завдання програмою не передбачено

13. Форми поточного та підсумкового контролю

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика набутих студентами загальних і фахових компетентностей із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (ККР). Поточне оцінювання (індивідуальне опитування, виконання практичних завдань, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспектів занять з художньої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (ККР) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Студенту виставляється дуже добре ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.

Студенту виставляється достатньо ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Студенту виставляється мінімальний задовільно виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення... Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд

Кредити	I		II			III					Накопичувальні бали Сума	4
	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
Теми												
Практичні заняття	10	10	10	10	10	10	10	10	5	5	90	
Самостійна робота	60		60			60					180	60
Контроль на робота						30					30	
Разом						300					400	

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

14. Методи навчання

Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда; *наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні:* вправи; *проблемні* (метод вирішення проблемних завдань), *дослідницькі* (метод проєктів), *інтерактивні* (робота в малих групах, «Дерево рішень», «Інформаційне гроно», «мозкова атака»), *активні методи навчання* (моделювання професійно-мовленнєвих ситуацій, імітаційно-рольові літературні ігри, проведення «круглих столів»), *кейс-метод*.

Методами демонстрування результатів навчання є: поточні опитування на практичних заняттях, оцінка якості виконання практичних, самостійних завдань, захист презентацій, експрес-опитування, комплексна контрольна робота

Засобами діагностики є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної роботи, презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

15. Рекомендована література

Основна

1. Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.
2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с.
3. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2-х ч. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. — Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. — 284 с.

Допоміжна

16. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про дошкільну освіту» [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
2. Електронний репозиторій публікацій професорсько-викладацького колективу Київського університету імені Бориса Грінченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/2012-08-15-10-06-19.html>

3. Крутій К.Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини.[Електронний ресурс]: – http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp1/Krutij.pdf